ՆՈՐ ՏԱՐԻ՝ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ՆՈՐ ՍԿԻԶԲ

Posted on December 31, 2023 by Keghart

Category: Opinions

Լիւսի Տէօքմէճեան, Երեւան, 21 դեկտեմբեր 2023

Դեկտեմբերին բոլորս կը պատրաստուինք դիմաւորելու Նոր տարուան եւ Սուրբ Ծնունդի տօները: Տօնածառը կը յարդարենք եւ տունը կը հարստացնենք Կաղանդի խաղալիքներով ու լուսավառ զարդարանքներով:

Գրեթէ ամբողջ աշխարհի մէջ յատուկ խանդավառութեամբ ու մեծ ճոխութեամբ կը նշեն այս զոյգ տօները: Իսկ Հայաստանի մէջ կայ սովորութիւն Նոր տարուան գիշերը բացառիկ շռայլ ճաշասեղաններ պատրաստելու, հասնելով մինչեւ այս «հաճոյքը» իրականացնելու համար դրամատունէն վարկ վերցնելու ծայրայեղութեան: Հարցը միայն փոր կշտացնելը չէ, այլ՝ ազգականներուն, բարեկամներուն ու դրացիներուն աչքը կշտացնելը, ինչո՞ւ չէ՝ նաեւ շլացնելը: Մարդիկ այդ օրերուն իրարու կ’այցելեն, եւ իրենց՝ մրցումի ելած սեղանները «ամօթ է» որ միւսներու սեղաններուն զիջին, հետեւաբար ցուցամոլութեան, որկրամոլութեան ու զեղխութեան դրսեւորում կը դառնան: Տօնական «այլանդակ» սեղաններու՝ ուտելիքներու եւ խմիչքներու տարօրինակ կերպով ընդունման հետեւանքով նոյնիսկ կ’արձանագրուին մարսողական լուրջ խանգարումներու եւ սննդային թունաւորումներու դէպքեր:

Կայ նաեւ հին ու նոր տոմարի հարցը, որուն պատճառով տօնական ժամանակաշրջանը կ’երկարէր մինչեւ 13 Յունուարը ներառեալ՝ հին Նոր տարին: Բարեբախտաբար, այդ երկշաբաթեայ տօնախմբութեան «բարի սովորութիւնը» պաշտօնական ու աշխատանքային առումով վերացաւ վերջին երեք տարուան ընթացքին, երբ ՀՀ-ի կառավարութիւնը տօնական արձակուրդը պաշտօնապէս կրճատեց միայն երեք օրուան: Կը մնայ որ ժողովուրդը հասնի գիտակցական այն մակարդակին, երբ ծակաչքի տպաւորութիւն տուող տօնական սեղաններն ալ բնականի սահմաններուն վերադառնան, խնայելով թէ՛ տօնը իր իսկական տրամաբանութենէն ու իմաստէն զրկելը, թէ՛ դրամի անտեղի մսխումը եւ թէ՛ մեծաքանակ սննդատեսակներ այնուհետեւ աղբանոցի բաժին դարձնելը:

Ի վերջոյ Կաղանդի եւ Սուրբծննդեան տօները միայն տօնածառը, զարդարանքները, նուէրները, խմիչքները եւ ուտելիքները չեն: Սովորական արձակուրդ մը կամ իրարու նուէրներ գնելու առիթ ալ չէ: Ծննդեան տօնը մարդկային սրտի փառատօն է, առիթ մըն է բարձրացնելու խաղաղութեան եւ սիրոյ մակարդակը հանդէպ մեր անձին եւ ուրիշներուն:

* * *

Դեկտեմբերեան օր մը, նստած կը դիտէի տօնածառն ու անոր զարդարանքները ու կը հիանայի անոնց վրայ: Քունի անցեր եմ եւ, չեմ գիտեր որքան ետք, յանկարծ զգացի որ առանձին չեմ: Աչքերս բացի եւ անակնկալի եկայ. տօնածառին քով կանգնած տեսայ նոյն ինքն Կաղանդ պապուկը: Ան հագած էր այնպէս՝ ինչպէս աւանդութիւնը կը նկարագրէ, սակայն ուրախ չէր ինչպէս առասպելը կը պատմէ. ընդհակառակը՝ տխուր

եր եւ յուսահատ, նոյնիսկ արցունք կար անոր աչքերուն մէջ:

- Ի՞նչ պատահած է, ինչո՞ւ կու լաս, Կաղա՛նդ պապա,– հարցուցի:

- Պզտիկներն են պատճառը,– պատասխանեց ան տխրութեամբ:

- Բայց պզտիկները կը սիրեն քեզ,– ըսի զարմացած:

– Այո՛, գիտեմ որ փոքրիկները կը սիրեն զիս եւ բերած նուէրներս,– ըսաւ Կաղանդ պապան:– Բայց այսօրուան երեխաները կարծես չեն գիտեր ծննդեան իսկական ոգին... Այդ՝ իրենց յանցանքը չէ: Յանցաւորը մեծերն են, որոնք մոռցած են իրենց պզտիկներուն սորվեցնել:

- Ի՞նչ պիտի սորվեցնեն,– հարցուցի:

– Փոքրիկներուն սորվեցուցէք Ծննդեան իսկակա՛ն իմաստը: Անոնց սորվեցուցէ՛ք Ծննդեան սովորութիւններու ետին գտնուող խորհրդանիշերը:

Կաղանդ պապուկը իր պայուսակէն հանեց պզտիկ տօնածառ մը ու դրաւ սեղանին վրայ:

– Անոնց սորվեցուցէ՛ք տօնածառին մասին: Կանաչը Ծննդեան երկրորդ գոյնն է: Յաւերժական կանաչը կը ներկայացնէ Քրիստոսի խոստացած յաւիտենական կեանքի յոյսը:

Կաղանդ պապուկը մօտեցաւ իր պայուսակին, հանեց փայլուն աստղ մը եւ զայն զետեղեց պզտիկ ծառին գագաթը:

– Աստղը Խոստումին երկնային նշանն էր: Աստուած Փրկիչ մը խոստացած էր մարդկութեան. աստղը այդ խոստումի իրագործման նշանն էր այն գիշեր, երբ Յիսուս մանուկը ծնաւ Բեթղեհէմի աննշան մսուրին մէջ: Սորվեցուցէ՛ք երեխաներուն, թէ Աստուած միշտ կ'իրականացնէ Իր խոստումները:

– Կարմիրը Ծննդեան առաջին գոյնն է,– ըսաւ Կաղանդ պապան ու կարմիր, գեղեցիկ զարդ մը դրաւ տօնածառին վրայ:– Կարմիր գոյնը խոր է ու վառ: Այս գոյնը մեզի կեանք տուող արեան գոյնն է: Այդ՝ Աստուծոյ մեծագոյն նուէրին՝ կեանքի խորհրդանիշն է: Սորվեցուցէ՛ք փոքրիկներուն, թէ Քրիստոս Իր արիւնը թափեց եւ Իր կեանքը տուաւ, որպէսզի մենք փրկութիւն եւ յաւիտենական կեանք կարենանք ունենալ:

Կաղանդ պապուկը այս անգամ զանգակ մը զետեղեց պզտիկ ծառին վրայ:

– Ինչպէս կորսուած ոչխարները հօտին կը վերադառնան լսելով զանգակին ձայնը, այնպէս այդ զանգը տակաւին կը շարունակէ ղօղանջել, որպէսզի բոլորը դէպի ապահով ափեր առաջնորդուին: Սորվեցուցէ՛ք երեխաներուն հետեւիլ իսկական Հովիւին, որ Իր կեանքը տուաւ Իր ոչխարներուն համար: Սորվեցուցէ՛ք հետեւիլ Քրիստոսի քայլերուն՝ կատարելու միշտ լաւն ու բարին:

Կաղանդ պապուկը բերաւ գեղեցիկ ծաղկեպսակ մը, որ պատրաստուած էր դալար, հոտաւէտ կանաչութեամբ եւ կապուած կարմիր ժապաւէնով:

– Ժապաւէնը մեզի կը յիշեցնէ կատարելութեան շղթան, որ Սէրն է: Ծաղկեպսակին ձեւն իսկ խորհրդանշական է, կը ներկայացնէ յաւիտենականութիւնն ու Քրիստոսի սիրոյ յաւերժական բնոյթը: Ան շրջանաձեւ է, իսկ շրջանը ո՛չ սկիզբ ունի եւ ո՛չ ալ վերջ:

Տօնական այս օրերուն, այս բաները պէտք է սորվեցնէք երեխաներուն:

– Բայց ո՞ւր կ’երթաս,– հարցուցի:

Կաղանդ պապուկը արցունքները սրբեց եւ ժպտելով ըսաւ.

– Ես միայն խորհրդանիշ մըն եմ, կը ներկայացնեմ ընտանիքին ու հասարակութեան ուրախութեան ոգին, սրտբա՛ց տալու եւ երախտագիտութեա՛մբ ստանալու բերկրանքը: Եթէ մեծերը պզտիկներուն չսորվեցնեն այս բոլորը, անոնք ինչպէ՞ս պիտի գիտնան:

* * *

Յիսուս մանուկի Ծննդեան տօնը հոգիի վերածնունդի առիթ է. մեզմէ իւրաքանչիւրը պէտք է մտադիր ըլլայ լոյսի, յոյսի եւ սիրոյ պատգամաբերն ըլլալու: Ու եթէ ունենանք այս մտադրութիւնը եւ փափաքը, մենք ոչ միայն կ’ապրինք այս սուրբ տօնը, այլ նաեւ կը դառնանք հոգիի վերածննդեան եւ լոյս սփռող փարոս:

Նոր տարին առիթ է նոր սկիզբի: Իւրաքանչիւր տարատեսակ փոթորիկէ ետք մենք միայն աւերը կը տեսնենք: Մեզ հարուածող իւրաքանչիւր փոթորիկէ ետք (որուն գալուստը չենք կանխատեսեր յաճախ եւ որմէ պաշտպանուելու ժամանակ ալ չենք ունենար գուցէ) նոր սկիզբ մը ճակատագրուած է: Նոր ու թարմ սկիզբ մը, որպէսզի հեռանանք խճաքարերէն, փոշիներէն, աղտեղութենէն...

Փոթորիկին յաջորդող ժամանակաշրջանը կ'ըլլայ նոր սկիզբ մը եւ երկրորդ առիթ մը՝ հարցերը այլ ձեւով դասաւորելու, հարցերը նոր ակնոցով տեսնելու, որ այլապէս այդպէս չէր երեւեր: Առիթ մը՝ փաստելու, որ նախկինէն աւելի զօրաւոր ենք, եւ երբ յաջորդ փոթորիկը հարուածէ, գիտենք ինչպէս պաշտպանուիլ:

Անցած երեք տարիներուն բազմաթիւ էին Հայոց աշխարհը հարուածած փոթորիկները: Մենք երկար ժամանակ մնացած ենք փոթորիկներու ազդեցութեան տակ, անոնց յառաջացուցած քարերուն ու փոշիներուն տակ, վախցած ենք գալիք հաւանական փոթորիկներէն եւ մենք զմեզ գուցէ անզօր ու անպատրաստ զգացած ենք: Բայց միշտ կայ այդ ամենադժուար պահը, երբ ուժերը հաւաքելով կրնանք ոտքի կանգնիլ ու շրջել իրավիճակը:

Մաղթանքս է, որ 2024-ը նոր ժամանակաշրջանի, իմաստուն վերածնունդի մը սկիզբն ըլլայ, որ անցածին լրիւ հակապատկերը բերէ մեր Հայրենիքին ու մեր ազգին:

Comments

Yervant Dorumian – 2024-01-06 23:25:11
Մեծ հաճոյքով կարդացի ու խորհեցայ Ձեր յօդուածը՝ խորիմաստ, յուզիչ, մաքրամաքուր արեւմտահայերէնով: Երջանիկ առիթ կը համարեմ խռստովանիլ որ որոշ չափով իմ հայրական մեծ մօր մականունը կարդացի ու անմիջապէս մղուեցայ Ձեր յօդուածը կարդալու: Իմ հայրական ընտանիքները գաղթած են ամէնալաւ վիճակի մէջ Կոմիտասի ծննդավայր Կուտինայէն՝ երջանկայիշատակ նահանգապետ Ֆայիք Ալի Օզանսօյի հայանպաստ պայմաններու տակ: Կը խնդրեմ ընդունեցէք իմ՝ Ձեզ զանգելու առաջարկը միայն ու միայն խօսակցութեան նպատակով: Իմ հասցէն է : Լաւ ըլլաք: